

Frank Viola: A gyülekezet újragondolása

Előszó

Miután tizenhárom éven át eljártam több tucat gyülekezetbe és meglátogattam gyülekezetek közötti szervezeteket, megtettem azt a merész lépést, hogy elhagytam az intézményes gyülekezetet. Ez 1988-ban történt. Soha nem tértem vissza azóta az intézményes kereszténységhez. Ehelyett olyan összejövetelekre járok, amiket úgy hívok, hogy „természetes gyülekezetek”.

Miért hagytam ott az intézményes gyülekezetet? Azzal kezdeném, hogy rettenetesen meguntam a vasárnapi istentiszteleteket. Ez mindenhol igaz volt, ahová csak jártam, felekezeti (vagy felekezet nélküli) hovatartozástól függetlenül. Emellett nagyon kevés szellemi fejlődést láttam azoknak az életében, akik ezekbe a gyülekezetekbe jártak. Jómagam pedig inkább a hagyományos gyülekezeti kereteken *kívül* tapasztaltam meg a szellemi fejlődést.

Ráadásul valami mélyen bennem olyan gyülekezeti élményre vágyott, amilyenről az Újszövetségben olvastam. Ezt pedig egyik hagyományos gyülekezetben sem találtam meg. Sőt, minél többet olvastam a Bibliát, annál inkább meggyőződtem arról, hogy a jelenlegi egyház nagyon távol került a bibliai gyökereitől. Ennek az lett az eredménye, hogy az intézményes kereszténységen meghúztam az ejtőernyő kioldószinórját, és természetes módon kezdtem összejárni egy keresztény csoporttal.

Miután megtettem ezt a lépést, a barátaim és az ismerőseim gyakran megkérdezték tőlem: „Akkor most hová jársz gyülekezetbe?” A válaszom minden alkalommal az esetlenség esettanulmánya volt. Általában ezt mondtam: „Olyan gyülekezethez tartozom, amelyiknek nincs pásztorja és épülete; a korai keresztényekhez nagyon hasonló módon járunk össze, és Jézus Krisztus szeretete emészt minket”. Amint ezek a szavak elhagyták a számat, a kérdező úgy nézett rám, mintha a Marsról jöttem volna.

Manapság is fel szokták tenni nekem a kérdést: „Akkor most hová jársz gyülekezetbe?”, de most már jobban megfogalmazom a válaszomat, mint húsz évvel ezelőtt (habár belátom, hogy még így is ügyetlen és tökéletlen).

Ebben rejlik e könyv célja: megfogalmazni a biblikus, szellemi, teológiai és gyakorlati választ arra a kérdésre, hogy „Van-e járható útja az intézményes gyülekezeti formán kívüli gyülekezeti élet megvalósításának, és ha igen, milyen az?”

Ha valamit megtanultam az utóbbi húsz évből, akkor az a következő: az emberek jellemzően kétféle módon fognak reagálni erre a könyvre. Az egyik valahogy így hangzik: „Hála az égnek, nem vagyok örült! Már azt hittem, hogy elment az eszem. Hálás vagyok, hogy mások is úgy gondolkoznak a gyülekezetről, mint én. Ez a könyv szavakba öntötte mindazt, amit évek óta érzek és hiszek, és reményt adott arra, hogy valóban létezik gyülekezeti élet a közismert és elfogadott formán túl is!”

A másik valahogy így hangzik: „Hogy merészed megkérdőjelezni gyülekezetünk működését? Isten szereti a gyülekezetet. Milyen joron kritizárod? És milyen joron állítod, hogy a *te* módszered az *egyetlen* érvényes módszer a gyülekezeti élet megvalósítására?”

Készségesen elismerem, hogy az én nézeteimen is van mit javítani. Folyamatosan fejlődök és tanulok. Viszont az ilyen ellenvetéssel épp az a gond, hogy pontosan azt a problémát leplezi le, amiről ez a könyv szól. Nevezetesen azt, hogy nekünk, keresztényeknek, elég zavaros elképzelésünk van arról, hogy mit is jelent a gyülekezet. Semmi esetre sem kritizálok a gyülekezetet. Sőt, épp ezért írom ezt a könyvet, mert nagyon szeretem a gyülekezetet, és pontosan emiatt a szeretet miatt vágyom meglátni azt, hogy Krisztus teste olyan formákban mutatkozik meg, amelyek hitem szerint megegyeznek Isten eredeti szándékával. Éppen ezért a gyülekezetet nem volna szabad összekeverni egy szervezettel, egy felekezettel, egy mozgalommal, vagy egy vezetőségi struktúrával. A gyülekezet Isten népe, Jézus Krisztus menyasszonya. És ahogy ebben a könyvben is kifejtem, Isten nem hallgatott arról, hogy a gyülekezet milyen természetes módon mutatkozik meg a földön. Épp ezért, én a gyülekezet *mai gyakorlati működését* szeretném újrafogalmazni, nem magát a gyülekezetet.

Továbbá, soha nem állítanám azt, hogy a gyülekezeti életnek csak egyetlen „helyes” formája van. Azt pedig főleg nem állítom, hogy azt én találtam meg. Ez a könyv néhány újszerű formában képzei el újra a gyülekezetet – olyan formákban, amelyekről hiszem, hogy összhangban vannak Jézus és az apostolok tanításaival. Valamint a magam és még számos keresztény nevében mondhatom: úgy találtuk, hogy ezek a formák összhangban vannak legmélyebb keresztényi vágyódásainkkal.

Két könyv is megelőzte ezt a mostanit. Az első címe: *Az újszövetségi gyülekezet ismeretlen története (The Untold Story of the New Testament Church)*. Ebben a kötetben az első századi gyülekezet teljes történetét mesélem el időrendben. Úgy szerkesztettem egybe az Apostolok Cselekedeteit és a leveleket, hogy egy folyamatos elbeszélés született belőlük a korai egyházzól. *A Gyülekezet Újragondolása* erre az olvasmányos elbeszélésre épül annyi különbséggel, hogy az előbbi könyv szép történetéből használ fel egyes epizódokat, és konkrét kategóriákra bontja fel őket. A két könyv együttesen vonzó képet fest az újszövetségi gyülekezeti életről.

A második könyv, a *Pogány kereszténység (Pagan Christianity)* történelmi szempontból mutatja be, hogy a mai gyülekezet mennyire eltávolodott eredeti gyökereitől. A ma ismert egyház Jézus Krisztus élő, lélegző, eleven, természetes kifejeződéséből egy vezetőség-központú, hierarchikus szervezetté fejlődött (vagy inkább visszafejlődött), amelynek a felépítése alapvetően az ókori Római Birodalom mintáját követi. Sokatmondó, hogy a legtöbb mai gyülekezet szerkezete napjainkban is ilyen.

Két részre osztottam fel ezt a könyvet. Az első rész címe: „Közösség és összejövetelek”. Ebben azt fejtem ki, hogyan élt a korai gyülekezet, és hogyan tartottak összejöveteleket. Majd ezeket az elemeket összehasonlítom és szembeállítom a mai egyház gyakorlatával.

A könyv második részének a címe: „Vezetőség és elszámoltathatóság”. Ebben a vezetőség, a tekintély és az elszámoltathatóság újfajta modelljét mutatom be. Ez a mai kultúrával szembenálló, de a bibliai alapelvekben gyökerező modell ugyanakkor gyakorlatias is. Az elmúlt húsz év során figyeltem és láttam, hogyan működik. Írtam egy függelék is, hogy a gyakori ellenvetésekre is válaszokat adjak.

Szeretném felhívni az olvasó figyelmét, hogy írásom célja az építés, nem pedig az ellenkezés. Mindazáltal, mivel az általam képviselt gondolatok közül sok radikálisan eltér a hagyományos felfogástól, valószínűleg nemtetszést, sőt, bizonyos esetekben ellenséges érzelmeket fognak kiváltani.

Abban reménykedem, hogy kitaróan végigolvassák és átgondolják minden egyes érvelésem a

Szentírás fényében, valamint saját lelkiismeretük nagyítója alatt. A könyv megírásához kapcsolódó hozzáállásomat C. S. Lewis fogalmazta meg a legjobban: „Úgy gondoljanak rám, mint egy betegtársukra ugyanabban a kórházban, aki, mivel egy kicsit hamarabb vették fel, néhány tanácsot tud adni.” Az a szívem vágya, hogy láthassam, ahogy Isten népe felszabadul a jelenlegi helyzet és az elnyomó vezetőségi struktúrák zsarnoksága alól. Egyetlen cél hajt – hogy Jézus Krisztus újra központi és mindenek felett való lehessen az Ő gyülekezetében.

Frank Viola
Gainesville, Florida
2007. október